

Міністерство освіти і науки України
Львівський національний університет
імені Івана Франка

Надія Скиба

**ПРОЄКТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ФОРМУВАННІ
СОЦІОЛІНГВІСТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ
МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ
СФЕРИ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ**

Навчально-методичний посібник

Львів
2026

УДК [81'27-047.22:[378.011.3-051:316.77]](072)
С 47

Рецензенти:

д-р пед. наук, проф. *Лідія Хомич*
(Інститут педагогічної освіти і освіти дорослих
імені Івана Зязюна НАПН України);
канд. філол. наук, доц. *Тетяна Бондаренко*
(Черкаський національний університет імені Богдана Хмельницького);
д-р пед. наук, проф. *Оксана Синекон*
(Національний технічний університет
“Київський політехнічний інститут імені Ігоря Сікорського”)

Науковий редактор:

Володимир Сулим, професор кафедри міжкультурної комунікації
та перекладу факультету іноземних мов ЛНУ ім. Івана Франка

*Рекомендовано до друку Вченою радою факультету іноземних мов
Львівського національного університету імені Івана Франка
(протокол № 3 від 24.11.2025)*

Скиба Надія

С 47 Проектні технології у формуванні соціолінгвістичної компетентності майбутніх фахівців сфери міжкультурної комунікації : навч.- метод. посібник / Надія Скиба. – Львів : ЛНУ ім. Івана Франка, 2026. – 144 с.

ISBN 978-617-10-0962-2

Розглянуто сутність і структуру соціолінгвістичної компетентності майбутніх фахівців сфери міжкультурної комунікації; висвітлено теоретико-методологічні передумови формування соціолінгвістичної компетентності майбутніх фахівців сфери міжкультурної комунікації; розкрито методичні особливості формування соціолінгвістичної компетентності майбутніх фахівців сфери міжкультурної комунікації засобами проектних технологій; означено етапи формування соціолінгвістичної компетентності майбутніх фахівців сфери міжкультурної комунікації засобами проектних технологій; розроблено набір вправ для формування соціолінгвістичної компетентності майбутніх фахівців сфери міжкультурної комунікації засобами проектних технологій; продемонстровано структурно-функціональну модель формування соціолінгвістичної компетентності майбутніх фахівців сфери міжкультурної комунікації засобами проектних технологій.

Для студентів і магістрантів університетів, науково-педагогічних працівників ЗВО, слухачів інститутів післядипломної освіти.

УДК [81'27-047.22:[378.011.3-051:316.77]](072)

© Скиба Надія, 2026

© Львівський національний

ISBN 978-617-10-0962-2

університет імені Івана Франка, 2026

Зміст

Перелік умовних скорочень	5
Вступ	6
Розділ 1. Формування соціолінгвістичної компетентності майбутніх фахівців сфери міжкультурної комунікації засобами проектних технологій як педагогічна проблема.....	9
1.1. Сутність і структура соціолінгвістичної компетентності майбутніх фахівців сфери міжкультурної комунікації	9
1.2. Теоретико-методологічні передумови формування соціолінгвістичної компетентності майбутніх фахівців сфери міжкультурної комунікації	32
1.3. Методичні особливості формування соціолінгвістичної компетентності майбутніх фахівців сфери міжкультурної комунікації засобами проектних технологій	48
<i>Контрольні питання</i>	<i>64</i>
<i>Завдання для аудиторної та позааудиторної самостійної роботи студентів</i>	<i>65</i>
Розділ 2. Методика формування соціолінгвістичної компетентності майбутніх фахівців сфери міжкультурної комунікації засобами проектних технологій.....	68
2.1. Етапи реалізації методики формування соціолінгвістичної компетентності майбутніх фахівців сфери міжкультурної комунікації засобами проектних технологій	68

2.2. Комплекс вправ і завдань для формування соціолінгвістичної компетентності майбутніх фахівців сфери міжкультурної комунікації засобами проектних технологій	78
2.3. Структурно-функціональна модель формування соціолінгвістичної компетентності майбутніх фахівців сфери міжкультурної комунікації засобами проектних технологій	98
<i>Контрольні питання</i>	<i>108</i>
<i>Завдання для аудиторної та позааудиторної самостійної роботи студентів</i>	<i>108</i>
Післямова	119
Список використаних джерел.....	125

Перелік умовних скорочень

СК – соціолінгвістична компетентність

ФМК – фахівці сфери міжкультурної комунікації

МК – міжкультурна комунікація

Вступ

На сучасному етапі розвитку найважливішим завданням мовної освіти, в нашій країні та за кордоном, є налагодження взаєморозуміння в процесі контактів представників різних культур. У сучасній теорії та практиці викладання іноземних мов невід'ємною складовою є вивчення студентами комунікативної компетенції, потрібної для міжкультурної комунікації, адекватній умовам комунікації, тобто ситуації спілкування, цілям і намірам, соціальним і функціональним ролям партнерів по спілкуванню для подальшої успішної професійної діяльності.

Міжкультурна комунікація в сучасному світі стала нормальним і повсякденним явищем для багатьох людей з різних країн, які володіють іноземною мовою (здебільшого англійською) на середньому рівні (B1-B2) і мають доступ до мережі Інтернет. У зв'язку з цим виникає необхідність організації процесу професійної освіти з урахуванням можливості реальної міжнародної, міжкультурної взаємодії.

Отже, результатом навчання має стати підготовка здобувачів освіти до успішної діяльності в сучасному світі в умовах глобалізації, вона має відбуватися в живому діалозі, у прямій взаємодії представників різних культур.

Зауважимо також, що на шляху формування універсальних компетенцій трапляються певні об'єктивні труднощі. Річ у тім, що представники різних культур часто не поділяють поглядів один одного, оскільки по-різному інтерпретують ті самі події і мають цінності, які відрізняються. З цього випливає, що ми по-різному сприймаємо реальність і досвід, отже, розуміння залежить не лише від

знання мовних структур, а й від загальної концептуальної системи, сформована в контексті кожної культурної спільноти.

З погляду міжкультурної взаємодії XXI століття характеризується прагненням інтеграції професійного співтовариства різних країн з метою реалізації продуктивної колаборації, виконання різних колективних проектів.

У сучасних умовах інтенсивного міжнаціонального спілкування значущість різних підходів відчувається особливо гостро, що призводить до зростання необхідності досліджень у галузі міжкультурної комунікації. Розширення сфер міжкультурної взаємодії в сучасному світі, процеси глобалізації, що посилюються, і тенденції до злиття освітніх просторів потребують перегляду основних положень мовної освіти, яка має бути орієнтована на вивчання мов і культур.

Соціолінгвістична компетентність фахівця забезпечує його інструментарієм для вибору мовної поведінки, відповідно до соціально обумовленого контексту, щоб правильно інтерпретувати комунікативні ситуації та успішно адаптуватись до них. Суб'єкт здатний вловлювати соціолінгвістичний підтекст у промовах іншомовних колег, враховуючи їхній соціальний і професійний статус, орієнтуватися на соціальні норми мовної професійної спільноти, усвідомлювати (не)доречність використання певних мовних одиниць та їхній вплив на хід комунікації.

Розширення міжкультурної взаємодії в інформаційному суспільстві робить особливо актуальним дослідження проблем міжкультурної комунікації, результативність якої залежить від рівня підготовки майбутніх фахівців. Використання проектних технологій у навчальному процесі сприяє формуванню навичок пошукової та дослідницької діяльності, оволодінню міцними знаннями, підвищенню самостійної активності студентів, розвитку позитивної внутрішньої мотивації до вивчення іноземних

мов, естетичної освіти, формуванню високої інформаційної та професійної культури майбутніх фахівців.

У сучасному інформаційному суспільстві, відмінними рисами якого є безперервне наростання обсягів інформації, прогресування ролі інформаційних комунікаційних технологій, відбувається створення глобального інформаційного поля, покликаного забезпечити ефективну взаємодію членів суспільства, а також вільне використання інформаційних джерел, що веде до задоволення головної людської потреби – потреби спілкування.

Навчальне видання

СКИБА Надія Михайлівна

**ПРОЄКТНІ ТЕХНОЛОГІЇ У ФОРМУВАННІ
СОЦІОЛІНГВІСТИЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ
МАЙБУТНІХ ФАХІВЦІВ
СФЕРИ МІЖКУЛЬТУРНОЇ КОМУНІКАЦІЇ**

Навчально-методичний посібник

Редактор *Н. Плиса*
Комп'ютерне верстання *І. Куліненко*
Обкладинка *М. Білобринь*

Формат 60×84/16. Умовн. друк. арк. 8,37. Тираж 50 прим.

Видавець та виготовлювач:
Львівський національний університет імені Івана Франка,
вул. Університетська, 1, Львів, 79007.

СВІДОЦТВО

про внесення суб'єкта видавничої справи до Державного реєстру
видавців, виготівників і розповсюджувачів видавничої продукції:
Серія ДК № 3059 від 13.12.2007.

Посібник пропонує комплексний і системний аналіз сутності, структури та складових елементів соціолінгвістичної компетентності майбутніх фахівців у сфері міжкультурної комунікації. У ньому окреслено теоретичні та методологічні основи, необхідні для розвитку цієї компетентності, з особливим акцентом на сучасні підходи, педагогічні парадигми та стратегічне застосування проектних технологій у вищій освіті. Особлива увага приділяється розкриттю методологічних особливостей, що сприяють поступовому формуванню соціолінгвістичної компетентності через структуровані проектні завдання.

Крім того, у посібнику викладено послідовні етапи розвитку соціолінгвістичної компетентності за допомогою проектних технологій, а також запропоновано комплекс вправ, призначених для полегшення цього процесу й інтеграції теоретичних знань із практичними навичками. Подано структурно-функціональну модель формування соціолінгвістичної компетентності майбутніх фахівців у сфері міжкультурної комунікації за допомогою проектних технологій, яка демонструє взаємозв'язок між теоретичним розумінням, практичним застосуванням, розвитком когнітивних, комунікативних і міжкультурних умінь. Інтеграція теорії та практики виокремлюється як визначальний механізм підготовки майбутніх фахівців до ефективної, контактально зумовленої міжкультурної взаємодії.

The handbook offers a comprehensive and systematic analysis of the essence, structure, and constituent elements of the sociolinguistic competence of future specialists in the field of intercultural communication. It delineates the theoretical and methodological underpinnings essential for the development of this competence, highlighting contemporary frameworks, pedagogical paradigms, and the strategic application of project-based technologies in higher education. Particular emphasis is placed on elucidating the methodological features that facilitate the progressive formation of sociolinguistic competence through structured project activities.

Moreover, the handbook articulates the sequential stages of sociolinguistic competence development by means of project technologies, providing a set of exercises designed to facilitate this process and integrate theoretical knowledge with applied practice. A structural-functional model for the formation of sociolinguistic competence of future professionals in the field of intercultural communication by means of project technologies is introduced, demonstrating the interrelationship between theoretical understanding, practical application, and the development of cognitive, communicative, and intercultural skills. The integration of theory and practice is underscored as a critical mechanism for equipping future professionals with the requisite expertise for effective, context-sensitive intercultural interaction.